

הלכות שמטה ויובל פרק ו

א. אין עושין סחורה בפרות שביעית; ואם רצה למכר מעט מפרות שביעית, מוכר. ואותן הדמים, הרי הן כפרות שביעית: ילקח בהן מאכל, ויאכל בקדשת שביעית. ואותו הפרי הנמכר, הרי הוא בקדשתו כשהיה.

ב. לא יהיה לוקח ירקות שדה ומוכר, ולא יצבר מקלפי שביעית בשכר מפני שזה עושה סחורה בפרות שביעית. לקח ירקות לאכל, והותיר מתר למכר המותר, והדמים שביעית; וכן אם לקט ירקות לעצמו, ולקח מהן בנו או בן ביתו ומכר הרי זה מתר, והדמים דמי שביעית.

ג. כשמוכרין פרות שביעית אין מוכרין אותן לא במדה, ולא במשקל, ולא במנין: כדי שלא יהיה כסוחר בפרות שביעית. אלא מוכר המעט שמוכר אכסרה, להודיע שהוא הפקר; ולוקח הדמים, לקנות בהן אכל אחר. ואוגד דברים שדרךן להאגד לבית, למכר בשוק אכסרה, בדרך שאוגדין להביא לבית, לא בדרך שאוגדין לשוק כדי שלא יהיה כמוכר בצמצום; ודברים שאין דרכן להאגד אלא לשוק, לא יאגד אותן.

ד. פרות חוצה לארץ שנכנסו לארץ לא יהיו נמכרים במדה, או במשקל, או במנין, אלא כפרות הארץ אכסרה; ואם היו נכרין שהם מחוצה לארץ, מתר.

ה. חמר בשביעית מבהקדש: שהפודה את הקדש יצא הקדש לחלין, ויתפסו הדמים תחתיו. והשביעית אינה כן; אלא המוכר פרות שביעית יתפסו הדמים ויעשו כפרות שביעית, והפרות עצמן לא נתחללו ונעשו כפרות שאר השנים, שנאמר בזה "תהיה" (ויקרא כה, ז), בהיותה תהי לעולם. ולפי שנקראת "קדש" (ויקרא כה, יב), תופסת את דמיה. נמצאת אומר האחרון נתפס בשביעית, והפרי עצמו הרי הוא כמו שהיה.

ו. פיצד: לקח בפרות שביעית או בדמיהן בשר נעשה הבשר כאותן הפרות, ואוכלו כפרות שביעית; וצריך לבער שניהם, בשעת בעור שביעית. לקח באותו בשר או בדמיו דגים, יצא הבשר ונתפסו הדגים; לקח בדגים או בדמיהן שמן, יצאו דגים ונתפס שמן; לקח בשמן או בדמיו דבש, יצא שמן ונתפס דבש. וצריך לבער הפרות הראשונות עם הדבש האחרון, בדרך שמבערין פרות שביעית; ואין עושין משניהם מלגמה ולא מפסידין אותן, כשאר פרות שביעית.

ז. אין שביעית מתחללת אלא דרך מקח. במה דברים אמורים, בפרי ראשון; אבל בפרי שני מתחלל, בין דרך מקח בין דרך חלול. וכשמחללין פרי הנלקח שנית, אין מחללין אותו על בהמה חיה ועוף חיים שמא יניחם, ויגדל מהם עדרים עדרים; ואין צריך לומר שביעית עצמה. אבל מחללין אותן הפרות על השחוטים.

ח. דמי שביעית אין פורעין מהן את החוב, ואין עושין בהן שושבינות, ואין משלמין מהן תגמולין, ואין פוסקין מהן צדקה לעניים בבית הכנסת; אבל משלחין מהן דברים שלגמילות חסדים, וצריך להודיע.

ט. וכן אין לוקחין מהן עבדים וקרקעות ובהמה טמאה; ואם

לָקַח, יֹאכֵל כְּנֶגֶדְךָ כְּדֶרֶךְ שְׁעוֹשָׁה בְּמַעֲשֵׁר שְׁנִי. וְאִין מְבִיאִין מִהֶן קִנֵּי זָבִים וְזָבוֹת וְיוֹלְדוֹת, חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת; וְאִם הִבִּיא, יֹאכֵל כְּנֶגֶדְךָ. וְאִין סָכִין כָּלִים וְעוֹרוֹת בְּשֶׁמֶן שֶׁלִּשְׂבִיעִית; וְאִם סָף, יֹאכֵל כְּנֶגֶדְךָ.

י. אִין נוֹתְנִין מִהֶן לֹא לִבְלֹן, וְלֹא לִסְפָּר, וְלֹא לִסְפֵּן, וְלֹא לִשְׂאָר הָאֻמָּנִין; אָבֵל נוֹתֵן הוּא לְמִי שְׂדוּלָה מִים מִן הַבּוֹר לְהַשְׁקוֹת אוֹתוֹ מִים. וּמִתֵּר לִתֵּן מִפְּרוֹת שְׂבִיעִית אוֹ מִדְּמִיהֶן לְאֻמָּנִין, מִתְּנוֹת חֲנָם.

יא. הָאוֹמֵר לְפֹעֵל הָא לָךְ אִיסֵּר זֶה, וְלָקַט לִי יֶרֶק הַיּוֹם שְׂכָרוֹ מִתֵּר; וְאִינוּ כְּדָמִי שְׂבִיעִית אֲלֵא מוֹצִיאֻ בְּכָל מָה שְׂיִרְצָה, וְלֹא קִנְסוּ אֶת הַפּוֹעֵל לִהְיוֹת שְׂכָרוֹ כְּדָמִי שְׂבִיעִית. וְאִם אָמַר לוֹ, לָקַט לִי בּוֹ הַיּוֹם יֶרֶק הָרִי זֶה כְּדָמִי שְׂבִיעִית; וְאִינוּ מוֹצִיאֻ אֲלֵא בֹאכִילָה וּשְׂתִיָּה, כְּפִרוֹת שְׂבִיעִית.

יב. הַחֲמָרִים הָעוֹשִׂים בְּפִרוֹת שְׂבִיעִית מְלֹאכֶת שְׂבִיעִית הָאֶסוּרָה, כְּגוֹן שֶׁהִבִּיאוּ יוֹתֵר מִדִּי הָרִי שְׂכָרָן כְּדָמִי שְׂבִיעִית; וְדִבֵּר זֶה קִנְס לָהֶם. וּמִפְּנֵי מָה קִנְסוּ בְּשֹׁכֵר הַחֲמָרִים, וְלֹא קִנְסוּ בְּשֹׁכֵר הַפּוֹעֵל מִפְּנֵי שֶׁשְׂכָר הַפּוֹעֵל מַעֵט, לֹא קִנְסוּ בּוֹ מִשּׁוּם כְּדִי חֲיִיו.

יג. הַלּוֹקַח מִן הַנִּחְתּוֹם כֶּכֶר בְּפִנְדִּיּוֹן, וְאָמַר לוֹ בְּשַׁעַת לְקִיחָהּ, כְּשֶׁאֶלְקַט יֶרֶקוֹת שְׂדֵה, אָבִיא לָךְ הָרִי זֶה מִתֵּר; וְאוֹתוֹ הַכֶּכֶר, הָרִי הוּא כְּפִרוֹת שְׂבִיעִית. וְאִם לָקַח מִמֶּנּוּ סֵתֶם לֹא יִשְׁלַם מִדְּמִי שְׂבִיעִית, שְׂאִין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמִי שְׂבִיעִית.

יד. אוֹכְלִין פְּרוֹת שְׂבִיעִית בְּטוֹבָה, וְשֹׁלֵא בְטוֹבָה. פִּיצֵד בְּטוֹבָה שְׂתִתֵּן לוֹ פְּרוֹת שְׂבִיעִית, כְּמִי שֶׁעָשָׂה עֲמוֹ טוֹבָה שְׁנִתֵּן לוֹ, אוֹ שִׁכְנִיסוֹ לְגִנְתּוֹ לֶאֱכֹל, כְּמִי שֶׁעָשָׂה עֲמוֹ טוֹבָה. וּמִי שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ פְּרוֹת שְׂבִיעִית בְּמִתְּנָה, אוֹ שֶׁנִּפְּלוּ לוֹ בִּירְשָׁה הָרִי זֶה אוֹכְלֵם, כְּדֶרֶךְ שֶׁאוֹכֵל פְּרוֹת שְׂאוּסָף אוֹתָן הוּא בְּעַצְמוֹ מִן הַשְּׂדֵה.